

**WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Jacek Uczkiewicz**

LWA – 4101-030-02/2014
P/14/049

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/049 – Pomoc społeczna dla uchodźców
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	Kontrolę na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ przeprowadził Grzegorz Kapela, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93564 z 22 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd do Spraw Cudzoziemców – Ośrodek dla cudzoziemców Podkowa Leśna-Dębak ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Rogala, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców Kierownikiem Ośrodka dla cudzoziemców w Podkowie Leśnej-Dębaku ³ jest od 1 lutego 2010 r. Bożena Myszak (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie⁴.

W objętym kontrolą okresie⁵ Ośrodek w Podkowie Leśnej-Dębaku prawidłowo realizował zadania w zakresie zakwaterowania i wyżywienia osób przebywających w Ośrodku, jak też inne zadania określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie regulaminu pobytu w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy⁶. Cudzoziemcy byli zakwaterowani w budynkach spełniających wymagania określone przepisami prawa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego i sanitarnego.

Przeprowadzona na zlecenie NIK przez Państwową Inspekcję Sanitarną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ocena jakościowa wyżywienia wykazała, że jest ono prawidłowe (urozmaicone i zawierające odpowiednie ilości pełnowartościowego białka, warzyw i owoców) oraz dostosowane do norm kulturowych cudzoziemców.

Osoby przebywające w Ośrodku mogły korzystać ze świetlic, biblioteki, telewizji satelitarnej i internetu. Zapewniono im naukę języka polskiego. Świadczenia pieniężne przysługujące cudzoziemcom wypłacane były terminowo, w wysokości określonej w obowiązujących przepisach⁷.

NIK stwierdziła, że nie wszystkie pomieszczenia w Ośrodku były przystosowane do przebywania w nich osób niepełnosprawnych, a ponadto zły stan techniczny pomieszczeń sanitarnych i kuchennych oraz brak niezbędnego zaplecza sanitarnego w pomieszczeniu krótkotrwałej izolacji.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

² Zwany w dalszej części UdSC lub Urzędem.

³ Dalej także Ośrodek.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Okres objęty kontrolą to lata 2012-2014, do czasu zakończenia kontroli.

⁶ Dz.U. Nr 282, poz. 1654.

⁷ Tj. w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy – Dz.U. Nr 261, poz. 1564.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań świadczenia pomocy osobom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy, w szczególności w zakresie zakwaterowania i wyżywienia

Opis stanu faktycznego

Zadania związane z udzielaniem pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy realizowane były w ramach Urzędu przez Departament Pomocy Socjalnej⁸. Do zadań Departamentu należało w szczególności „zapewnienie prowadzenia ośrodków dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy”⁹. Ośrodek w Podkowie-Leśnej Dębaku utworzony w 1997 r. jako ośrodek recepcyjny¹⁰ od 2001 r. pełni funkcję ośrodka recepcyjno-pobyтового. Funkcja recepcyjna Ośrodka polegała na weryfikacji uprawnień do otrzymania pomocy socjalnej, rejestracji oraz przyjmowaniu do niego osób zgodnie z przyjętą w Urzędzie procedurą¹¹. Po rejestracji cudzoziemcy byli kierowani na badania w ramach filtra epidemiologicznego. W dalszej kolejności cudzoziemcy byli systematycznie przenoszeni do ośrodków pobytowych. Część cudzoziemców pozostawała jednak w Ośrodku (przypadki medyczne, względy rodzinne i bezpieczeństwa)¹². Cudzoziemcy przybywający do Ośrodka otrzymywali pisemne informacje¹³ o prawach i obowiązkach wynikających z ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁴, przepisach regulujących udzielanie pomocy oraz regulaminu pobytu w Ośrodku.

Informacje o podmiotach udzielających bezpłatnej pomocy prawnej w sprawach o nadanie statusu uchodźcy oraz o organizacjach pozarządowych lub międzynarodowych, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców, umieszczone były na tablicy ogłoszeń w języku polskim oraz w języku rosyjskim.

(dowód: akta kontroli str. 7-126, 207-210)

Ośrodek znajduje się na terenie byłej jednostki wojskowej i stanowi kompleks budynków posadowionych na zalesionej działce o powierzchni 3,4 ha. Nieruchomość oddana została w 2008 r. w nieodpłatny zarząd Urzędowi do Spraw Cudzoziemców¹⁵. Teren obiektu był trwale ogrodzony z zamykaną bramą wjazdową. W skład kompleksu wchodziły: budynek recepcji, budynek biurowy, budynki gospodarcze oraz dwa budynki hotelowe, z których, w trakcie trwania kontroli, wykorzystywany był jeden tzw. „nowy hotel”. Drugi budynek mieszkalny od listopada 2014 r. był w trakcie remontu. Na terenie ośrodka nie stwierdzono obiektów zagrażających bezpieczeństwu zamieszkujących w nim osób. Teren wokół budynków oraz w części rekreacyjnej obiektu utrzymane były w czystości.

W badanym okresie średnia liczba osób zakwaterowanych w Ośrodku wynosiła: 136 w 2012 r., 175 w 2013 r. i 167 w pierwszej połowie 2014 r. Po rozpoczęciu remontu jednego z budynków mieszkalnych zmniejszyła się liczba mieszkańców i w II półroczu 2014 r. wynosiła średnio 92 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 85, 211-215)

⁸ Dalej Departament.

⁹ § 18 regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wprowadzonego zarządzeniem nr 8 Szefa Urzędu z 27 września 2010 r., zmienionego zarządzeniem nr 1 Szefa Urzędu z 11 kwietnia 2013 r. oraz zarządzeniem nr 1 Szefa Urzędu z 8 sierpnia 2014 r.

¹⁰ Zarządzenie Nr 66 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 grudnia 1997 r. w sprawie utworzenia ośrodka dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy – Dz. Urz. MSW Nr 11, poz. 93.

¹¹ Procedura Nr 11/2012 przyjmowania cudzoziemca ubiegającego się o nadanie statusu uchodźcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do ośrodków recepcyjnych dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej oraz Dębaku – zatwierdzona przez dyrektora Departamentu Pomocy Socjalnej 27 grudnia 2012 r.

¹² Wg wyjaśnień Dyrektora Departamentu Pomocy Socjalnej UdSC.

¹³ W wersjach językowych: rosyjskiej, angielskiej, ukraińskiej, gruzińskiej.

¹⁴ Dz.U. z 2012 r., poz. 680 ze zm.

¹⁵ Decyzja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2 września 2008 r.

Obiekt był dozorowany i strzeżony całodobowo przez licencjonowaną agencję ochrony¹⁶, posiadał ekspertyzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz opinię Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim o spełnianiu warunków bezpieczeństwa pożarowego. W Ośrodku znajdowały się książki obiektów budowlanych z aktualnymi wpisami dotyczącymi przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego budynku wymaganych art. 62 ust. 1 pkt.1 i 2 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁷. Coroczne kontrole stanu technicznego budynku prowadzone były przez osoby posiadające stosowne uprawnienia budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 85, 139-204, 216-217)

Na terenie obiektu znajdowały się:

- plac zabaw dla dzieci wraz z urządzeniami posiadającymi certyfikaty bezpieczeństwa i zgodności z Polską Normą (tj. PN-EN 1176),
- dwa place przeznaczone na boiska, jeden ogrodzony siatką z zamykaną furtką o powierzchni ok. 6,5 ara do gry w koszykówkę, z utwardzoną powierzchnią (asfalt), drugi o powierzchni ok 2 arów do gry w piłkę siatkową, o nawierzchni pokrytej trawą,
- ambulatorium z gabinetem lekarskim i pokojem dla pielęgniarki oraz punkt medyczny i gabinet psychologa,
- sale: lekcyjna o powierzchni ok. 20 m², wyposażona w tablicę szkolną, ławki i krzesła, umożliwiająca przeprowadzenie zajęć dla 16 osób, komputerowa o powierzchni ok. 30 m² (6 stanowisk komputerowych)¹⁸, a ponadto biblioteka (około 1 500 wolumenów w językach: polskim, rosyjskim, angielskim, francuskim, wietnamskim, arabskim),
- pomieszczenie przeznaczone na salę zabaw dla dzieci o powierzchni ok. 25 m², wyposażone na całej powierzchni w wykładzinę dywanową oraz stoły, krzesła dla dzieci i materiały dydaktyczne,
- pomieszczenie przeznaczone na salę modlitw dla cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 211-213)

Zgodnie z procedurą postępowania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego¹⁹, w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia występowania choroby zakaźnej u cudzoziemca, obowiązkiem personelu medycznego jest m.in. niezwłoczna izolacja tej osoby w pomieszczeniu krótkotrwałej izolacji z koniecznym zapleczem sanitarnym. W budynku nowego hotelu znajdowało się pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałej izolacji dwóch osób chorych. Łazienka przeznaczona dla osób poddanych izolacji, wyposażona w umywalkę i WC znajdowała się w pomieszczeniu obok, z wejściem z korytarza ogólnodostępnego. Dyrektor Departamentu Pomocy Socjalnej poinformował, że jest to rozwiązanie tymczasowe, wynikające z braku możliwości wypełnienia wszystkich wytycznych co do pomieszczenia izolacyjnego. Problem powyższy zostanie rozwiązany w ramach prowadzonego w Ośrodku remontu.

(dowód: akta kontroli str. 106-126, 211-213, 219-221)

W zamieszkanym budynku hotelowym wydzielone zostały cztery sektory, każdy składał się z 7 pokoi mieszkalnych (o powierzchni od 15 do 40 m²), łazienek, toalet,

¹⁶ Zakres obowiązków agencji szczegółowo określony został w instrukcji ochrony obiektu.

¹⁷ Dz.U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

¹⁸ W trakcie podłączenia do internetu,

¹⁹ Procedura nr 18/2013 postępowania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz systemu alertów sanitarno-zakaźnych dla osób przebywających na terenie ośrodka dla cudzoziemców – zatwierdzona przez dyrektora Departamentu Pomocy Socjalnej 26 czerwca 2013 r.; przygotowana celu zapewnienia ochrony sanitarno-epidemiologicznej osób przebywających w Ośrodku, wczesnego wykrycia i izolacji osób podejrzanych o chorobę zakaźną lub zakażenie oraz uniemożliwienia lub ograniczenia możliwości przeniesienia się biologicznego czynnika chorobotwórczego.

kuchni i pralni. Łącznie w budynku na cele mieszkalne przeznaczono 27 pokoi²⁰, wyposażonych w niezbędne meble²¹ oraz inne akcesoria, w tym kuchenne²², umożliwiające mieszkańcom prowadzenie odrębnego gospodarstwa domowego. Każdy mieszkaniec Ośrodka otrzymywał komplet pościeli²³. W holu budynku mieszkalnego urządzono salę telewizyjną z dostępem do programów telewizji satelitarnej. Liczba łazienek i toalet znajdujących się w budynku spełniała normatywy określone w § 82 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie²⁴. Wszystkie pomieszczenia mieszkalne i sanitarne znajdowały się na parterze. Ośrodek dysponował własną kotłownią, w pomieszczeniach utrzymywana była odpowiednia temperatura²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 211-214, 222-224)

Zgodnie z § 86 ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, na kondygnacjach dostępnych dla osób niepełnosprawnych, co najmniej jedno z ogólnodostępnych pomieszczeń higienicznosanitarnych powinno być przystosowane dla tych osób. W Ośrodku zapewniono podstawową infrastrukturę dla osób niepełnosprawnych, tj. podjazdy dla wózków inwalidzkich, jednakże żadna z łazienek/toalet nie była przystosowana do użytkowania przez osoby niepełnosprawne. Pomieszczenia takie jak: sala lekcyjna, pokój do zabaw, sala modlitw znajdują się na 1 piętrze, a brak windy lub platformy utrudniał korzystanie z tych pomieszczeń przez osoby niepełnosprawne.

Pomieszczenia łazienek przeznaczonych dla cudzoziemców oraz kuchni były w znacznym stopniu wyeksploatowane (miejscowe ubytki glazury, odpryski farby, zniszczona i zużyta stolarka drzwiowa) oraz zawilgocone.

Wg wyjaśnień Dyrektora Departamentu Pomocy Socjalnej, degradacja okładzin ściennych, posadzkowych, jak również innych elementów wyposażenia pomieszczeń jest przede wszystkim spowodowana brakiem poszanowania i zniszczeniami dokonanymi przez cudzoziemców. Zawilgocenia ścian wynikają z błędów popełnionych na etapie projektowania i budowy obiektu. Nieprawidłowo działająca izolacja oraz brak wymaganej wymiany powietrza (wentylacja tylko grawitacyjna) są przyczyną degradacji materiałów wykończenia wewnątrz. Ponadto w pierwotnym projekcie budynku nie było rozwiązań dla osób niepełnosprawnych. W związku z tym zdecydowano o przygotowaniu kompleksowego remontu całego obiektu. Prace w tym zakresie planowane są do końca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 211-214, 227-234)

Żywnienie w Ośrodku odbywało się z wykorzystaniem jego zaplecza kuchennego oraz stołówki o powierzchni ok. 300 m² (110 miejsc), w której wywieszano jadłospis, zawierający gramaturę serwowanych posiłków. Wprowadzono system zarządzania jakością produktów spożywczych HACCP²⁶. Posiłki były urozmaicone i zawierały pełnowartościowe białko pochodzenia zwierzęcego oraz warzywa i owoce²⁷. Przy planowaniu jadłospisu uwzględniano preferencje żywieniowe cudzoziemców oraz zalecane przez lekarza diety.

²⁰Jeden pokój przeznaczono dla Polskiej Akcji Humanitarnej. W 27 pokojach, wg stanu na 8 stycznia 2015 r., przebywało od 2 do 5 osób, łącznie we wszystkich pokojach zakwaterowane były 74 osoby. Pokoje, w zależności od ich powierzchni, umożliwiały zakwaterowanie od 3 do 7 osób.

²¹ W 128 łóżek do spania stoły, krzesła, szafy ubraniowe i lodówki.

²² Sztućce, zastawy kuchenne, garnki.

²³ Pokoje, w których przebywały dzieci do lat trzech wyposażone były w wanienki i łóżeczka dziecięce.

²⁴ Dz.U. Nr 75, poz. 690 ze zm. W budynku znajdowało się 8 łazienek wyposażonych łącznie w 15 toalet, 19 umywalk i 20 kabin prysznicowych.

²⁵ W dniu przeprowadzenia oględzin obiektu temperatura w pomieszczeniach wynosiła 23 st. C

²⁶ Hazard Analysis and Critical Control Point, czyli System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

²⁷ Ocena dokonana przez Państwowego Inspektora Sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 89-90, 202, 205-206, 211-214)

W odległości ok. 8 km od obiektu znajduje się w Podkowie Leśnej szkoła i przedszkole, do których uczęszczają dzieci mieszkające w Ośrodku (gmina zapewnia dowóz dzieci). Na terenie ośrodka funkcjonuje punkt medyczny, w którym udzielana jest pomoc doraźna przez lekarza internistę. Najbliższa przychodnia zdrowia oraz szpital oddalone są o ok. 9 km od Ośrodka. Centrum Pomocy Rodzinie znajduje się w Grodzisku Mazowieckim w odległości 15 km, a najbliższy przystanek komunikacji publicznej – Warszawskiej Kolei Dojazdowej (stacja Otrębusy) 3 km. W Ośrodku działa organizacja pozarządowa: Polska Akcja Humanitarna, która prowadzi zajęcia dla mieszkańców (np. kulinarne, artystyczne). Obsługa mieszkańców Ośrodka prowadzona jest m.in. przez osobę z obywatelstwem kirgiskim, posiadającą status uchodźcy, znającą język rosyjski i specyfikę kulturową osób najczęściej zamieszkujących w Ośrodku.

(dowód: akta kontroli str. 206, 211-213, 235)

Ustalone
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Użytkowane przez mieszkańców pomieszczenia sanitarne oraz kuchenne były w znacznym stopniu wyeksploatowane/zniszczone.

Obiekt tylko w części był przystosowany do pobytu dla osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Pomieszczenie przeznaczone do izolacji osób chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną nie było wyposażone w odrębny węzeł sanitarny.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Prawdliwość wypłat świadczeń oraz dostęp do informacji, pomocy prawnej, pomocy medycznej, możliwość wykonywania praktyk religijnych oraz zapewnienie nauki języka polskiego

Opis stanu
faktycznego

Świadczenia przysługujące cudzoziemcom na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, wypłacane były na terenie Ośrodka przez pracowników Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu bezpośrednio osobom uprawnionym, kwitującym ich odbiór własnoręcznym podpisem. Terminy wypłat oraz ich wysokość były zgodne z przepisami powołanego rozporządzenia²⁸. Cudzoziemcy wykonujący prace na rzecz Ośrodka otrzymywali podwyższone kieszonkowe na podstawie § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia. W Ośrodku prowadzona była książka skarg, wniosków oraz próśb, w której, w okresie objętym kontrolą, mieszkańcy nie dokonali żadnych wpisów w sprawach funkcjonowania i warunków pobytu w Ośrodku.

(dowód: akta kontroli str. 236-242)

Ośrodek zapewnił cudzoziemcom pomieszczenie z przeznaczeniem na salę modlitw oraz możliwość praktyk religijnych. Zapewnił też wyżywienie zgodne z zaleceniami lekarza oraz z normami kulturowymi i religijnymi (uwzględniano preferencje żywieniowe oraz dopasowywano godziny wydawania posiłków do zwyczajów oraz praktyk religijnych poszczególnych grup kulturowych). Mieszkańcy mieli możliwość kontaktu z organizacjami pozarządowymi i międzynarodowymi, do których zadań statutowych należały sprawy dotyczące uchodźców. W godzinach od 10⁰⁰ do 16⁰⁰

²⁸ Ustaleń dokonano na podstawie wypłat dla 67 mieszkańców Ośrodka dokonanych 7 stycznia 2015 r. z tytułu świadczeń przysługujących za grudzień 2014 r. i styczeń 2015 r., a dotyczących: kieszonkowego (§ 4 rozporządzenia w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy), pomocy na zakup środków higieny osobistej (§ 3), ekwiwalentu za wyżywienie (§ 5), jednorazowej pomocy na zakup odzieży i obuwia (§ 2).

mogli przyjmować odwiedzających w miejscach wyznaczonych przez kierownika Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 202, 205-206, 211-214)

W celu zapewnienia cudzoziemcom pomocy medycznej Urząd zawarł umowę²⁹ z Centralnym Szpitalem Klinicznym MSWiA w Warszawie. Przedmiotem umowy było świadczenie usług zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, konsultacji specjalistycznych, badań specjalistycznych, hospitalizacji oraz ratownictwa medycznego na rzecz cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy oraz dzieci tych cudzoziemców. Szpital zobowiązał się także do świadczenia dodatkowych usług zdrowotnych na rzecz cudzoziemców w ramach:

- Programu wczesnego wykrywania, diagnostyki i kierowania na leczenie gruźlicy,
- Programu wczesnego wykrywania, diagnostyki i kierowania na leczenie chorób zakaźnych, wenerycznych i pasożytniczych.

W celu zapobieżenia chorobom zakaźnym w Ośrodku wszystkich nowoprzybyłych cudzoziemców, w ramach filtra epidemiologicznego, kierowano na badania diagnostyczne, w tym na: wywiad lekarski, analizy prób krwi, zdjęcia RTG.

Po przeprowadzeniu badań wydawano zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do umieszczenia cudzoziemca w Ośrodku. W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej, personel medyczny³⁰ zobowiązany był do podjęcia działań określonych w procedurze postępowania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego³¹, tj. m.in. izolacji osób w pomieszczeniu krótkotrwałej izolacji, ustalenia miejsca i terminu hospitalizacji, dla osób kierowanych do szpitala, wezwania zespołu transportu sanitarnego. Ponadto informacja o podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby zakaźnej przekazywana była do właściwego Państwowego Inspektora Sanitarnego MSW.

(dowód: akta kontroli str. 98-126)

W Ośrodku prowadzono nauczanie przedszkolne dzieci³² (80 godz. w miesiącu) oraz naukę języka polskiego dzieci i dorosłych³³ (80 godz. w miesiącu)³⁴. Do obowiązków osoby nauczającej języka polskiego należała także pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i wyrównywaniu zaległości w nauce oraz bieżąca współpraca ze szkołami (cotygodniowy kontakt ze szkołami, w których uczyły się dzieci i informowanie pracowników Ośrodka o ich postępach w nauce).

W okresie od września 2014 r. do stycznia 2015 r. w Ośrodku przebywały 374 osoby, w tym 242 dorosłe, z których 45, tj. 18,6% uczestniczyło w zajęciach nauczania języka polskiego, a systematycznie uczyło się tylko pięcioro cudzoziemców.

Dyrektor Departamentu Pomocy Społecznej wyjaśnił, że niewielki procent uczących się związany jest ze specyfiką Ośrodka, tj. pełnieniem funkcji recepcyjno-pobytovej i niewielkim zainteresowaniem cudzoziemców lekcjami języka polskiego ze względu na postrzeganie Polski jako kraju tranzytowego, nie zaś docelowego.

(dowód: akta kontroli str. 227-234, 243-259)

W badanym okresie koszty utrzymania cudzoziemców w Ośrodku zmniejszyły się z 1 353 tys. zł w 2012 r. do 1 048,3 tys. zł w 2013 r., a w I półroczu 2014 r. wyniosły 574,2 tys. zł. Jednostkowy średni koszt utrzymania cudzoziemca w 2013 r. zmniejszył

²⁹ Umowa z 28 sierpnia 2011 r.

³⁰ Urząd do Spraw Cudzoziemców zawarł 28 września 2011 r. umowę z Centralnym Szpitalem Klinicznym MSWiA w Warszawie na świadczenie usług zdrowotnych na rzecz cudzoziemców.

³¹ Patrz przypis 19.

³² Na podstawie umowy Nr 160 z 3 grudnia 2012 r. na świadczenie usług edukacyjnych, polegających na nauczaniu przedszkolnym cudzoziemców przebywających w ośrodku.

³³ Na podstawie umowy Nr 165 z 3 grudnia 2012 r. na świadczenie usług edukacyjnych, polegających na nauce języka polskiego.

³⁴ Lekcje języka polskiego odbywały się 4 razy w tygodniu (dzieci 4 razy po 3 godz., dorośli 4 razy po dwie godziny).

się o 40% w porównaniu z okresem wcześniejszym, tj. z 9 948,6 zł w 2012 r. do 5 990,2 zł w 2013 r. Spadek kosztów spowodowany był niższym zużyciem energii (łagodniejsza zima) oraz zawarciem w 2013 r. korzystniejszej umowy na wywóz śmieci i odbiór nieczystości. Średni koszt jednostkowy zmniejszył się ponadto wskutek wzrostu liczby mieszkańców ze 136 w 2012 r. do 175 w 2013 r. Cudzoziemcy, którzy wypełnili anonimową ankietę³⁵, uznali warunki bytowe w Ośrodku za dobre. Pozytywnie ocenili też warunki stworzone do nauki języka polskiego i nauczania dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 263-309)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

- 1) przeprowadzenie remontu pomieszczeń sanitarnych oraz kuchni, użytkowanych przez cudzoziemców;
- 2) dostosowanie pomieszczeń w budynkach Ośrodka dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 3) wyposażenie pomieszczenia do krótkotrwałej izolacji w odrębne zaplecze sanitarne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, lutego 2015 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Uczkiewicz

³⁵ Wypełniło ją ośmiu mieszkańców Ośrodka – ankietę przekazano do wypełnienia 20 osobom.